

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

14. november 2013*

Politseikoostöö ja õiguslane koostöö kriminaalasjades — Raamotsus 2005/214/JSK —
Rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamine — „Eelkõige kriminaalasjades
pädev kohus” — „Unabhängiger Verwaltungssenat” Austria õiguses — Täidesaatva liikmesriigi kohtu
teostatava kontrolli laad ja ulatus

Kohtuasjas C-60/12,

mille ese on EL artikli 35 alusel Vrchní soud v Praze (Tšehhi Vabariik) 27. jaanuari 2012. aasta
otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. veebruaril 2012, menetluses, mis
käsitleb sellise rahalise karistuse täitmisele pööramist, mis määrati

Marián Baláž’ile,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, L. Bay
Larsen, T. von Danwitz ja A. Borg Barthet, kohtunikud A. Rosas, J. Malenovský, A. Arabadjiev,
C. Toader (ettekandja) ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 12. märtsi 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Vlácil ja D. Hadroušek,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* M. Russo,
- Madalmaade valitsus, esindajad: B. Koopman ja C. Wissels,
- Austria valitsus, esindajad: C. Pesendorfer ja P. Cede,
- Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk ja K. Ahlstrand-Oxhamre,
- Euroopa Komisjon, esindajad: R. Troosters ja Z. Malůšková,

olles 18. juuli 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsuse 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, lk 16), muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK (ELT L 81, lk 24) (edaspidi „raamotsus”), artikli 1 punkti a alapunkti iii.
- 2 Eelotsusetaotlus esitati täitemenetluses, mis oli algatatud selleks, et nõuda sisse Tšehhi kodanikule M. Balázile Austrias toimepandud liiklussüüteo eest määratud trahv.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Raamotsuse põhjendustes 1, 2, 4 ja 5 on sätestatud:

„(1) Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. oktoobri 1999. aasta Tampere istungil kiideti heaks vastastikuse tunnustamise põhimõte, mis peaks liidus saama nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö nurgakiviks.

(2) Vastastikuse tunnustamise põhimõtet peaks kohaldama liikmesriigi kohtu- või haldusasutuse määratud rahaliste karistuste teises liikmesriigis sundtäitmise hõlbustamise eesmärgil.

[...]

(4) Raamotsus peaks samuti hõlmama liiklussüütegude eest määratud rahalisi karistusi.

(5) Käesolev raamotsus austab põhiõigusi ja järgib põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ning mis on kajastatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle VI peatükis. [...]”
- 4 Raamotsuse artikkel 1 „Mõisted” on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas raamotsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *otsus* – lõplik otsus, mille alusel nõutakse füüsiliselt või juriidiliselt isikult rahalise karistuse summa tasumist ning otsuse vastuvõtjaks oli:

[...]

iii) muu asutus kui kohus otsuse teinud riigis, siseriikliku õiguse kohaselt süüteona karistatavate tegude suhtes ning tingimusel, et asjaomasel isikul on olnud võimalus juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus;

[...]
- b) *rahaline karistus* – kohustus maksta:
 - i) süüte eest süüdi mõistva otsusega määratud rahasumma;

[...]

- c) *otsuse teinud riik* – liikmesriik, kus käesoleva raamotsuse tähenduses otsus vastu võeti;
- d) *täidesaatev riik* – liikmesriik, kellele otsus on täideviimiseks edastatud.”

5 Raamotsuse artikkel 3 „Põhiõigused” näeb ette:

„Käesolev raamotsus ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse aluspõhimõtteid, mis on kirja pandud [EL] lepingu artiklis 6.”

- 6 Raamotsuse artikli 4 lõige 1 näeb ette otsuse koos raamotsuse lisas ära toodud tüüpvormi järgides koostatud tunnistusega edastamise „liikmesriigi[le], kus füüsilisel või juriidilisel isikul, kelle kohta otsus on tehtud, on vara või sissetulek, alaline elukoht, või juriidilise isiku korral tema registrijärgne asukoht”.
- 7 Raamotsuse artikkel 5 „Reguleerimisala” loetleb süüteod, mille puhul toimub otsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine raamotsuse alusel. Eeskätt on artikli 5 lõikes 1 sätestatud:

„Käesoleva raamotsuse alusel ja teo kahepoolset karistatavust kontrollimata toimub otsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine järgmiste süütegude puhul, kui need on otsuse teinud riigis karistatavad ja nagu need on otsuse teinud riigi õigusaktidega määratletud:

[...]

— käitumine, millega rikutakse liikluseeskirja [...],

[...]”

8 Raamotsuse artikkel 6 „Otsuste tunnustamine ja täitmine” sätestab:

„Täidesaatva riigi pädevad asutused tunnustavad täiendavate formaalsusteta artikli 4 kohaselt edastatud otsust ja võtavad viivitamata vajalikud meetmed selle täitmiseks, välja arvatud, kui pädev asutus [otsustab] tugineda ühele artiklis 7 sätestatud mittetunnustamise või mittetäitmise põhjustest.” [täpsustatud tõlge]

9 Raamotsuse artikli 7 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. [T]äidesaatva riigi pädev asutus [võib] otsuse tunnustamisest ja täitmisest keelduda, kui on kindlaks tehtud, et:

[...]

- g) vastavalt artiklis 4 sätestatud tunnistusele ei teavitatud asjaomast isikut kirjaliku menetluse korral otsuse teinud riigi õigusaktide kohaselt isiklikult või siseriikliku õiguse alusel pädeva esindaja kaudu tema õigusest otsus vaidlustada ja sellise õiguskaitsevahendi kasutamise tähtaegadest;

[...]

- i) vastavalt artiklis 4 sätestatud tunnistusele ei ilmunud asjaomane isik isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusel otsus tehti, välja arvatud kui tunnistusel märgitakse, et kooskõlas otsuse teinud riigi õigusaktides määratletud täiendavate menetlusnõuetega

- i) ja õigeaegselt

- esitati asjakohasele isikule kohtukutse isiklikult ning seega teavitati teda sellest, millal ja kus toimub kava kohaselt kohtulik arutelu, mille tulemusel asjaomane otsus tehti, või sai asjaomane isik tegelikult muul viisil ametliku teabe selle kohta, millal ja kus toimub kava kohaselt kohtulik arutelu, mille tulemusel otsus tehti, sellisel viisil, et ühemõtteliselt tehti kindlaks, et asjaomane isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik,

ning

- teavitati asjaomast isikut sellest, et otsuse võib teha ka siis, kui isik ei ilmu kohtulikule arutelule,

või

- ii) on asjaomane isik, olles kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, andnud volitused enda kohtulikul arutelul kaitsmiseks asjaomase isiku või riigi poolt määratud õigusnõustajale, kes teda kohtulikul arutelul ka kaitses,

või

- iii) pärast seda, kui asjaomasele isikule otsus kätte toimetati ning teda teavitati selgesõnaliselt õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist või otsus edasi kaevata ning tema õigusest osaleda sellel kohtulikul arutelul, mis võimaldab asja, sealhulgas uue tõendusmaterjali sisulist uuesti läbivaatamist ja mille tulemuseks võib olla algse otsuse tühistamine:

- teatas asjaomane isik selgesõnaliselt, et ta ei vaidlusta seda otsust,

või

- ei taotlenud asjaomane isik asja uuesti läbivaatamist ega kaevanud otsust edasi kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul;

[...]

3. Lõikes 1 ja lõike 2 punktides c, g, i ja j osutatud juhtudel konsulteerib täidesaatva riigi pädev asutus enne otsuse täieliku või osalise mittetunnustamise või mittetäitmise otsuse vastuvõtmist kohasel viisil otsuse teinud riigi pädeva asutusega ja palub endale vajaduse korral viivitamata edastada mis tahes vajalikku teavet.”

10 Raamotsuse artikli 20 lõigetes 3 ja 8 on sätestatud:

„3. Kõik liikmesriigid võivad vaidlustada otsuste tunnustamist ja täitmist, kui artiklis 4 viidatud tunnistusest tuleneb Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 kirja pandud põhiõiguste või õiguse üldpõhimõtete võimalik rikkumine. Kohaldatakse artikli 7 lõikes 3 osutatud menetlust.

[...]

8. Kõik liikmesriigid, kes on kalendriaasta jooksul kohaldanud lõiget 3, teavitavad järgmise kalendriaasta alguses nõukogu ja komisjoni juhtudest, mille puhul nimetatud sättes viidatud otsuse mittetunnustamise või mittetäitmise põhjusi kohaldati.”

Tšehhi õigus

- 11 Tšehhi õiguses on muude liikmesriikide kui Tšehhi Vabariigi enda kohtute määratud rahaliste karistuste tunnustamine ja täitmine ette nähtud kriminaalmenetluse seadustikus. Tšehhi kohtute poolt põhikohtuasjas tehtud otsuste kuupäeval kehtinud redaktsioonis nägi selle seadustiku § 460o lõige 1 ette järgmist:

„Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kuriteo või väärteo kohta tehtud lõpliku kohtuotsuse tunnustamise ja täitmise menetluse suhtes või menetluse suhtes, mille raames tunnustatakse või täidetakse sellise kohtuotsuse alusel tehtud otsust, kui see on vastu võetud kooskõlas [l]iidu õigusnormidega ja millega:

a) määratakse rahaline karistus;

[...]

kui selle on vastu võtnud Tšehhi Vabariigi kohus kriminaalmenetluses [...] või [l]iidu teise liikmesriigi kohus kriminaalmenetluses või sellise riigi haldusasutus, tingimusel et haldusasutuse otsuse peale kuriteo või väärteo kohta on võimalik edasi kaevata eelkõige kriminaalasjades pädevale kohtule [...]”.

- 12 Kriminaalmenetluse seadustiku § 460r on sõnastatud järgmiselt:

„(1) Pärast seda, kui prokurör on esitanud kirjalikud märkused, teeb Krajský soud [maakonna kohus] avalikul kohtuistungil otsuse [l]iidu teise liikmesriigi rahalise karistuse või rahatrahvi määramise sellise otsuse tunnustamise ja täitmise või tunnustamisest ja täitmisest keeldumise kohta, mille teise liikmesriigi pädevad asutused on talle edastanud. Kohtuotsus tehakse teatavaks süüdimõistatud isikule ja prokurörile.”

[...]

(3) Krajský soud keeldub lõikes 1 nimetatud [l]iidu teise liikmesriigi rahalise karistuse või rahatrahvi määramise otsuse tunnustamisest ja täitmisest, kui

[...]

i) otsuse tunnustamine ja täitmine on vastuolus Tšehhi Vabariigi huvidega, mida kaitstakse §-ga 377,

[...]

(4) Kui tuvastatakse, et esineb lõike 3 punktis c või i nimetatud põhjus keelduda [l]iidu teise liikmesriigi rahalise karistuse või rahatrahvi määramise otsuse tunnustamisest ja täitmisest, taotleb Krajský soud enne sellesisulise otsuse tegemist selle riigi pädevate asutuste arvamust, kus võeti vastu otsus, mille tunnustamist ja täitmist taotletakse; seda eeskätt selleks, et saada enda käsutusse kogu otsuse tegemiseks tarvilik teave; vajaduse korral võib Krajský soud paluda nimetatud pädevatel asutustel esitada talle viivitamata vajalikud täiendavad dokumendid ja teave.”

Austria õigus

- 13 Austria õigussüsteemis tehakse vahet süütegudel, mille eest karistatakse „halduskorras”, ja neil, mille eest karistatakse „kriminaalkorras”. Mõlemal juhul on süüdistatavatel õigus pöörduda kohtusse.

- 14 Väärtegude suhtes kohaldatavat menetlust reguleerib Verwaltungsstrafgesetz 1991 (1991. aasta seadus halduskaristuste kohta; *Bundesgesetzblatt* 52/1991, edaspidi „VStG”). Väärtegusid menetleb esimeses astmes Bezirkshauptmannschaft (piirkonna haldusorgan, edaspidi „BHM”). Kui vaidlustamise võimalused selle haldusastutuse juures on ammendatud, menetleb Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (edaspidi „Unabhängiger Verwaltungssenat”) väärttegusid apellatsiooniasemes.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 BHM Kufstein esitas 19. jaanuari 2011. aasta kirjaga Krajský soud v Ústí nad Labem'ile (Ústí nad Labem maakonna kohus, Tšehhi Vabariik) taotluse tunnustada ja täita 25. märtsi 2010. aasta otsust, millega ta määras M. Balážile rahalise karistuse liiklussüüteo eest. Kirjale oli lisatud tšehhi keeles koostatud tunnistus (nagu on ette nähtud raamotsuse artiklis 4) ja „süüdimõistev otsus”.
- 16 Dokumentidest tuleneb, et 22. oktoobril 2009 rikkus M. Baláž Tšehhi Vabariigis registreeritud ja poolhaagist vedava kaubaveokiga liigeldes Austrias liiklusemärgist „Sisenemine keelatud üle 3,5 tonni kaaluvatele sõidukitele” tulenevat keeldu. Selle rikkumise eest määrati talle 220 euro suurune rahatrahv ning juhuks, kui ta rahatrahvi tähtajaks ei tasu, 60-tunnine arest.
- 17 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et BHM Kufsteini koostatud tunnistusel oli märgitud, et kõnealuse otsuse näol oli tegemist otsusega, mille oli vastu võtnud muu asutus kui kohus otsuse teinud riigis, siseriikliku õiguse kohaselt süüteona karistatavate tegude suhtes. Lisaks oli tunnistusel märgitud, et asjaomasel isikul oli olnud võimalus juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus.
- 18 Selles tunnistuses sisalduva teabe kohaselt oli otsus muutunud lõplikuks ning täitmisele pööratavaks 17. juulil 2010. M. Baláž ei olnud nimelt seda otsust vaidlustanud hoolimata sellest, et teda oli vastavalt otsuse teinud riigi õigusnormidele teavitatud, et tal on õigus otsust vaidlustada kas ise või vastavalt siseriiklikele õigusnormidele tema enda poolt valitud või riigi määratud esindaja vahendusel.
- 19 Krajský soud v Ústí nad Labem korraldas 17. mail 2011 avaliku kohtuistungi, et uurida BHM Kufsteini esitatud taotlust. Sellel kohtuistungil tuvastati eeskätt, et M. Balážile oli BHM Kufsteini süüdimõistva otsuse (*Strafverfügung*) 2. juulil 2010 tšehhi keeles teatavaks teinud Okresní soud v Teplicích (Teplice ringkonnakohus, Tšehhi Vabariik) ning et selles otsuses oli märgitud, et seda on võimalik vaidlustada kas suuliselt või kirjalikult, sealhulgas elektrooniliselt, kahe nädala jooksul alates selle teatavakstegemisest; samuti oli selles viidatud võimalusele esitada vaidlustamisel enda kaitseks tõendeid ja kaevata edasi Unabhängiger Verwaltungssenatile.
- 20 Menetluse tulemusel tegi Krajský soud v Ústí nad Labem pärast selle tuvastamist, et M. Baláž ei olnud kasutanud vaidlustamise võimalust (*Einspruch*), otsuse, millega tunnustas nimetatud otsust ja tunnistas selle Tšehhi Vabariigi territooriumil täitmisele pööratavaks.
- 21 M. Baláž kaebas selle otsuse 6. juunil 2011 edasi Vrchní soud v Praze (Praha kõrgem kohus, Tšehhi Vabariik). Eelotsusetaotlusest nähtub, et ta väitis eeskätt ühelt poolt seda, et BHM Kufsteini koostatud tunnistuses sisalduv teave ei vasta tõele, ning teiselt poolt, et selle asutuse otsust ei ole võimalik täitmisele pöörata, sest seda otsust ei ole võimalik vaidlustada eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus. Nimelt on M. Baláž seisukohal, et Austria õigusnormide kohaselt on liiklussüüteo kohta tehtud otsuse vaidlustamine võimalik üksnes Unabhängiger Verwaltungssenatis ning seega ei ole juhtumi arutamine eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus võimalik.
- 22 Selles osas peab Vrchní soud v Praze hindama, kas BHM Kufsteini võetud meede kujutab endast otsust kriminaalmenetluse seadustiku § 460o lõike 1 punkti a tähenduses ja seega otsust raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses. Jaatava vastuse korral peab ta välja selgitama, kas otsuse Tšehhi Vabariigi territooriumil tunnustamise ja täitmise tingimused on täidetud.

23 Neil tingimustel otsustas Vrchní soud v Praze menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas [raamotsuse] artikli 1 punkti a alapunktis iii kasutatud mõistet „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” tuleb käsitada [l]iidu õiguse autonoomse mõistena?
2. a. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis millistele tunnustele peab vastama riigi kohus, mis võib asjaomase isiku algatusel arutada tema kaebust otsuse peale, mille on teinud ametiasutus, mis ei ole kohus (haldusasutus), selleks, et teda oleks võimalik pidada „eelkõige kriminaalasjades pädevaks kohtuks” raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses?
- b. Kas [...] Unabhängiger Verwaltungssenati saab käsitada „eelkõige kriminaalasjades pädeva kohtuna” raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses?
- c. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas täidesaatva riigi pädev asutus peab mõistet „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses tõlgendama selle riigi õiguse alusel, kelle asutus tegi otsuse raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses, või selle riigi õiguse alusel, kes otsustab sellise otsuse tunnustamise ja täitmise üle?
3. Kas „võimalus juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus” raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses on olemas ka siis, kui asjaomasel isikul ei ole võimalik nõuda juhtumi arutamist otse „eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus”, vaid ta peab esiteks vaidlustama sellise asutuse otsuse, mis ei ole kohus (haldusasutus), kusjuures sellise vaidlustamise tagajärjel muutub haldusasutuse otsus kehtetuks, selles samas haldusasutuses algatatakse tavamenetlus ning alles haldusasutuse poolt sellises tavamenetluses tehtud otsus on võimalik edasi kaevata „eelkõige kriminaalasjades pädevale kohtule”?

Kas seoses „võimalusega juhtumi arutamisele” on vajalik lahendada järgmised küsimused: kas kaebus, mille „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” lahendab, on tavaline (st kaebus otsuse peale, mis ei ole veel lõplik) või erakorraline (st kaebus lõpliku otsuse peale) ja kas „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” on sellise kaebuse alusel pädev kogu asja uuesti läbi vaatama nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude osas?”

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus ning teise küsimuse punktid a ja b

- 24 Oma esimese küsimusega ning teise küsimuse punktidega a ja b, mida on sobilik analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada saada, kas raamotsuse artikli 1 punkti a alapunktis iii kasutatud mõistet „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” tuleb käsitada liidu õiguse autonoomse mõistena, ning jaatava vastuse korral, millised on sellisel juhul asjaomased tunnused. Ta soovib teada saada ka seda, kas Unabhängiger Verwaltungssenat on selle mõistega hõlmatud.
- 25 Selles osas tuleb täpsustada, et vastupidi Madalmaade ja Rootsi valitsuse väidetele ning nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 45, ei saa mõiste „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” määratlust jätta iga üksiku liikmesriigi hindamisruumi.
- 26 Nimelt tuleneb liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest, et kuna raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkt iii ei viita mõiste „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” osas liikmesriikide õigusele, tuleb seda mõistet, mis on raamotsuse kohaldamisala kindlakstegemisel otsustava tähtsusega, tõlgendada kogu liidus autonoomselt ja ühetaoliselt, kusjuures tõlgendamisel tuleb arvestada sätte konteksti ja

raamotsusega taotletavat eesmärki (vt analoogia alusel 17. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-66/08: Kozłowski, EKL 2008, lk I-6041, punktid 41 ja 42, ning 16. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-261/09: Mantello, EKL 2010, lk I-11477, punkt 38).

- 27 Nagu tuleneb eeskätt raamotsuse artiklitest 1 ja 6 ning selle põhjendustest 1 ja 2, on raamotsuse eesmärk kehtestada selliste otsuste piiriülese tunnustamise ja täitmise tõhus mehhanism, millega määratakse lõplikult rahaline karistus füüsilisele või juriidilisele isikule mõne raamotsuse artiklis 5 nimetatud süüteo eest.
- 28 Loomulikult on täidesaatva riigi pädevatel asutustel juhul, kui raamlepingu artiklis 4 viidatud tunnistusest, mis on lisatud rahalise karistuse määramise otsusele, tuleneb EL lepingu artiklis 6 kirja pandud põhiõiguste või õiguse üldpõhimõtete võimalik rikkumine, õigus keelduda sellise otsuse tunnustamisest või täitmisest, kui esineb üks raamotsuse artikli 7 lõigetes 1 ja 2 nimetatud mittetunnustamise või mittetäitmise põhjus; samuti võivad nad sellest keelduda raamotsuse artikli 20 lõike 3 alusel.
- 29 Arvestades sellega, et vastastikuse tunnustamise põhimõte, mis on raamotsuse alustala, tähendab raamotsuse artikli 6 kohaselt, et liikmesriigid on põhimõtteliselt kohustatud täiendavate formaalsusteta tunnustama raamotsuse artikli 4 kohaselt edastatud otsust, millega määratakse rahaline karistus, ja võtma viivitamata kõik vajalikud meetmed selle täitmiseks, tuleb sellise otsuse mittetunnustamise või mittetäitmise põhjusi tõlgendada täht-tähele (vt analoogia alusel 29. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-396/11: Radu, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Selline tõlgendamine on seda vajalikum, et liikmesriikide vastastikuse usaldusega, mis on liidu õiguslase koostöö nurgakivi, kaasnevad sobivad tagatised. Selles osas tuleb rõhutada, et raamotsuse artikli 20 lõike 8 kohaselt peab liikmesriik, kes on kalendriaasta jooksul kohaldanud raamotsuse artikli 7 lõiget 3, teavitama järgmise kalendriaasta alguses nõukogu ja komisjoni juhtudest, mille puhul nimetatud sättes viidatud otsuse mittetunnustamise või mittetäitmise põhjusi kohaldati.
- 31 Kui täidesaatva riigi pädeval asutusel on kahtlusi seoses sellega, kas otsuse, millega määratakse konkreetsel juhul asjaomane rahaline karistus, eespool nimetatud tunnustamise ja täitmise tingimused on täidetud, võib ta taotleda otsuse teinud riigi pädevalt asutuselt täiendavat teavet enne kõigi järelduste tegemist hinnangute alusel, mis selle teise riigi asutus oma vastuses andis (vt selle kohta nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsust 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34) puudutav eespool viidatud kohtuotsus Mantello, punkt 50).
- 32 Sellises õiguslikus raamistikus tuleb raamotsuse artikli 1 punkti a alapunktis iii kasutatud mõiste „kohus” tõlgendamiseks tugineda kriteeriumidele, mis Euroopa Kohus on välja toonud hindamaks, kas eelotsusetaotluse esitanud organ on „kohus” ELTL artikli 267 tähenduses. Selles osas võtab Euroopa Kohus väljakujunenud kohtupraktika kohaselt arvesse järgmiste asjaolude kogumit: organ peab olema moodustatud seaduse alusel ja alaline, kohtualluvus peab olema kohustuslik ja menetlus võistlev, organ peab kohaldama õigusnorme ning olema sõltumatu (vt analoogia alusel 14. juuni 2011. aasta otsus kohtuasjas C-196/09: Miles jt, EKL 2011, lk I-5105, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Seoses mõistega „elkõige kriminaalasjades pädev kohus” on tõsi, et raamotsus võeti vastu EL lepingu artikli 31 lõike 1 punkti a ja artikli 34 lõike 2 punkti b alusel kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö raames.
- 34 Kuid vastavalt raamotsuse artikli 5 lõikele 1 hõlmab selle kohaldamisala süütegusid, mis seisnevad „käitumi[ses], millega rikutakse liikluseeskirja”. Selliseid süütegusid ei käsitleta eri liikmesriikides aga ühetaoliselt: mõned liikmesriigid peavad neid väärtegudeks, samas kui teised liikmesriigid peavad neid kuritegudeks.

- 35 Sellest tuleneb, et raamotsuse kasuliku mõju tagamiseks tuleb sõnu „eelkõige kriminaalasjades pädev” tõlgendada nii, et süüteole liikmesriikide poolt antav määratlus ei ole otsustava tähtsusega.
- 36 See tähendab, et pädev kohus raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses peab kohaldama kriminaalmenetluse põhitunnustele vastavat menetlust, ilma et seejuures oleks nõutav, et see kohus oleks pädev ainult kriminaalasjades.
- 37 Hindamaks, kas sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas saab Unabhängiger Verwaltungssenati pidada eelkõige kriminaalasjades pädevaks kohtuks raamotsuse tähenduses, tuleb igakülgelt hinnata mitut objektiivset asjaolu, mis iseloomustavad seda organit ja selle toimimist.
- 38 Selles osas on sobilik meenutada esiteks, et nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus õigustatult märkis, on Euroopa Kohus juba sedastanud, et sellisel organil nagu Unabhängiger Verwaltungssenat on kõik tunnused, mis on nõutavad selleks, et tunnustada seda kohtuna ELTL artikli 267 tähenduses (4. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-258/97: HI, EKL 1999, lk I-1405, punkt 18).
- 39 Järgmiseks, nagu tuleneb Austria valitsuse poolt kirjalikes ja suulistes seisukohtades esitatud teabest, on Unabhängiger Verwaltungssenat hoolimata sellest, et see on VStG § 51 lõike 1 kohaselt formaalselt ette nähtud sõltumatu halduskohtuna, siiski pädev muu hulgas menetlema apellatsiooniasemes vartegusid, sealhulgas liiklussutegusid. Sellises menetluses, millel on peatav mõju, on tal täielik pädevus ning ta kohaldab kriminaalmenetluse tunnustega menetlust, mille puhul tuleb järgida menetlustagatise, mis on omased kriminaaligusele.
- 40 Selles osas tuleb meenutada, et kohaldatavate menetlustagatiste hulka kuuluvad eeskätt VStG §-s 1 ette nähtud *nulla poena sine lege* põhimõte, VStG §-des 3 ja 4 ette nähtud põhimõte, mille kohaselt võib sdi mõista ainult sdiva ja kriminaalvastutuse eas oleva isiku, ning VStG §-s 19 ette nähtud põhimõte, mille kohaselt karistus peab olema proportsionaalne s ja teo raskusega.
- 41 Seega tuleb asuda seisukohale, et Unabhängiger Verwaltungssenat kujutab endast „eelkõige kriminaalasjades pdevat kohut” raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tähenduses.
- 42 Eelnevate kaalutlustega arvestades tuleb esimesele küsimusele ja teise küsimuse punktidele a ja b vastata, et raamotsuse artikli 1 punkti a alapunktis iii kasutatud mõiste „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” on liidu õiguse autonoomne mõiste ning seda tuleb tõlgendada nii, et sellega on hõlmatud iga kohus, mis kohaldab kriminaalmenetluse põhitunnustele vastavat menetlust. Unabhängiger Verwaltungssenat vastab sellisele kriteeriumile ning seda tuleb seega käsitada kõnealuse mõistega hõlmatuna.
- 43 Arvestades esimesele küsimusele ja teise küsimuse punktidele a ja b antud vastust, ei ole teise küsimuse punktidele c vastamine vajalik.

Kolmas küsimus

- 44 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tuleb tõlgendada nii, et tuleb asuda seisukohale, et isikul on olnud võimalus juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus, kui enne oma kaebuse esitamist pidi see isik ammendama kohtueelse haldusmenetluse võimalused, ning kas selles osas on rahalise karistuse maramise otsuse tunnustamise ja täitmise seisukohast asjakohased pädeva kohtu teostatava kontrolli laad ja ulatus.
- 45 Mis puudutab esiteks küsimust selle kohta, kas kaebeõigus on tagatud hoolimata sellest, et enne seda, kui juhtumit saab arutada eelkõige kriminaalasjades pädev kohus raamotsuse tähenduses, tuleb ammendada kohtueelse haldusmenetluse võimalused, on oluline rõhutada – nagu seda teevad

eelotsusetaotluse esitanud kohus ja kõik Euroopa Kohtule seisukohad esitanud menetlusosalised –, et raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkt iii ei nõua seda, et juhtumiga seoses oleks võimalik pöörduda otse sellisesse kohtusse.

- 46 Nimelt kohaldatakse raamotsust ka haldusasutuste määratud rahaliste karistuste suhtes. Seetõttu, nagu rõhutas õigustatult Madalmaade valitsus, võib vastavalt liikmesriikide õigussüsteemide eripäradele olla nõutav, et enne toimuks kohtueelne haldusmenetlus. Võimalus pöörduda eelkõige kriminaalasjades pädevasse kohtusse raamotsuse tähenduses ei tohi siiski olla seatud sõltuvusse tingimustest, mis muudavad selle võimaluse kasutamise võimatuks või ülemäära raskeks (vt analoogia alusel 28. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-69/10: Samba Diouf, EKL 2011, lk I-7151, punkt 57).
- 47 Seoses teiseks selle kohtu kontrolli ulatuse ja laadiga, kellele võib kaebuse esitada, peab sellisel kohtul olema täielik pädevus vaadata kohtuasi läbi nii õigusliku hinnangu kui ka faktiliste asjaolude osas, eeskätt peab tal olema võimalus uurida tõendeid ning tuvastada nende alusel asjaomase isiku süü ja karistuse sobivus.
- 48 Kolmandaks ei mõjuta asjaolu, et asjaomane isik ei esitanud kaebust ning et sellest tulenevalt on asjaomane rahaline karistus muutunud lõplikuks, raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii kohaldamist, sest selle sätte kohaselt on piisav, kui asjaomasel isikul „on olnud võimalus” juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus.
- 49 Esitatud kaalutlustega arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et raamotsuse artikli 1 punkti a alapunkti iii tuleb tõlgendada nii, et tuleb asuda seisukohale, et isikul on olnud võimalus juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus, kui enne oma kaebuse esitamist pidi see isik ammendama kohtueelse haldusmenetluse võimalused. Sellisel kohtul peab olema täielik pädevus vaadata kohtuasi läbi nii õigusliku hinnangu kui ka faktiliste asjaolude osas.

Kohtukulud

- 50 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamiseга seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsuse 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta, muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK, artikli 1 punkti a alapunktis iii kasutatud mõiste „eelkõige kriminaalasjades pädev kohus” on liidu õiguse autonoomne mõiste ning seda tuleb tõlgendada nii, et sellega on hõlmatud iga kohus, mis kohaldab kriminaalmenetluse põhitunnustele vastavat menetlust. Unabhängiger Verwaltungssenat in den Ländern (Austria) vastab sellisele kriteeriumile ning seda tuleb seega käsitada kõnealuse mõistega hõlmatuna.
2. Raamotsuse 2005/214, muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 1 punkti a alapunkti iii tuleb tõlgendada nii, et tuleb asuda seisukohale, et isikul on olnud võimalus juhtumi arutamisele eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus, kui enne oma kaebuse esitamist pidi see isik ammendama kohtueelse haldusmenetluse võimalused. Sellisel kohtul peab olema täielik pädevus vaadata kohtuasi läbi nii õigusliku hinnangu kui ka faktiliste asjaolude osas.

Allkirjad